

תנ"ך

לבתי ספר בחינוך החרדי

הוראות

א. משך הבחינה: שעותיים.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון – עיון בתורה (ספר שמות עם מפרשים)	–	(18x3)	–	54 נקודות
פרק שני – עיון בנביאים אחרונים	–	(12x2)	–	24 נקודות
פרק שלישי – עיון בכתובים	–	(11x2)	–	22 נקודות
סך הכול –	–			100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם ונקי, בלי פירושים ובלי תוספות.

ד. הוראות מיוחדות: בפרק השני ובפרק השלישי יש לענות על פי רש"י או מצודת דוד.

יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון – עיון בתורה (ספר שמות עם מפרשים) (54 נקודות)

ענו על שלוש מן השאלות 1-4 (לכל שאלה – 18 נקודות).

1. שמות י"ב, א'-ו'

א. "ויאמר ה' אל משה ואל אהרן בארץ מצרים" (פסוק א').

(1) על פי רש"י, הסבירו מדוע נאמר הציווי גם לאהרן.

(2) רש"י: "בארץ מצרים" - חוץ לכרך".

מדוע נאמרו הדברים מחוץ לכרך, וכיצד רש"י מוכיח זאת?

(6 נקודות)

ב. "החדש הזה לכם ראש חדשים" (פסוק ב').

(1) על פי רמב"ן, מהי המשמעות של המילים "ראש חדשים", ומדוע נקבע חודש ניסן לראש חודשים?

(2) על פי רמב"ן, מתי החלו לקרוא לחודשים בשמותם (תשרי, חשוון וכו'), ומדוע עשו כך?

(7 נקודות)

ג. "והיה לכם למשמרת" (פסוק ו').

מהו ההבדל בין פסח מצרים ובין פסח דורות בעניין הזמן שיש לקחת בו את השה, ומהי הסיבה להבדל זה?

(5 נקודות)

2. שמות י"ד, א'-י'

א. "וישב ויחנו לפני פי החירת" (פסוק ב').

על פי רש"י, הסבירו מדוע שבו בני ישראל, ומדוע נקרא המקום שחנו בו "פי החירת". (6 נקודות)

ב. "וכל רכב מצרים" (פסוק ז').

רש"י: "...ומהיכן היו בהמות הללו".

(1) הסבירו את הקושיה של רש"י, וכתבו את תשובתו על קושיה זו.

(2) מהי המסקנה המובאת ברש"י?

(6 נקודות)

ג. "והנה מצרים נִסַּע אחריהם" (פסוק י').

מדוע נאמר "נִסַּע" בלשון יחיד? הסבירו על פי שני הפירושים ברש"י. (6 נקודות)

3. שמות י"ט, א'-ה'

א. "ויסעו מרפידים" (פסוק ב').

הסבירו את שאלתו של רש"י על ציטוט זה ואת תשובתו עליה. (6 נקודות)

ב. "כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל" (פסוק ג').

(1) על פי רש"י, מי מכונה "בית יעקב", ומי מכונה "בני ישראל"?

(2) על פי רש"י, הסבירו את ההבדל בין לשון הציווי בנוגע ל"בית יעקב" ובין לשון הציווי בנוגע ל"בני ישראל".

(6 נקודות)

ג. "והייתם לי סגלה מכל העמים כי לי כל הארץ" (פסוק ה').

על פי רש"י, הסבירו מהי הכוונה בביטוי "והייתם לי סגלה מכל העמים", ומהו הקשר בין הביטוי הזה ובין המילים

"כי לי כל הארץ". (6 נקודות)

4. שמות כ"ד, ט'-י"ג

א. "ויעל... נדב ואביהוא ושבעים מזקני ישראל. ויראו את אלקי ישראל" (פסוקים ט'-י').

רש"י: "נסתכלו והציצו ונתחייבו מיתה".

(1) על פי רש"י, מתי נענשו נדב ואביהוא, ומתי נענשו הזקנים?

(2) על פי רש"י, מדוע הם לא נענשו מייד?

(6 נקודות)

ב. עיינו בפסוק י'.

(1) "כמעשה לבנת הספיר".

על פי רש"י, הסבירו את הקשר בין המילים האלה ובין השעבוד במצרים.

(2) "וכעצם השמים לטהר".

על פי רש"י, הסבירו את הקשר בין המילים האלה ובין הגאולה ממצרים.

(6 נקודות)

ג. "ויקם משה ויהושע משרתו ויעל משה..." (פסוק י"ג).

הסבירו את השאלה של רש"י על פסוק זה ואת תשובתו עליה. (6 נקודות)

פרק שני – עיון בנביאים אחרונים (24 נקודות)

ענו על שתיים מן השאלות 5–7 (לכל שאלה – 12 נקודות).

5. ישעיה ס', ד'–ח'

- א. "וּבִנְתִּיךְ עַל צֶדֶד תִּצְמָנָה... כִּי יִהְיֶה עֲלֶיךָ הַמּוֹן יָם" (פסוקים ד'–ה').
הסבירו את המשמעות של כל אחת מן ההבטחות האלה. (6 נקודות)
- ב. "...כַּעַב תַּעֲוִפֶינָה וְכִיּוֹנִים אֶל אֶרְבֹּתֵיהֶם" (פסוק ח').
הסבירו את הדימוי בפסוק, וכתבו את המשמעות של הנבואה. (6 נקודות)

6. ירמיה ב', ג'–י"ד

- א. עיינו בפסוק ג'.
הסבירו למה נמשל עם ישראל בפסוק זה, ומהי הכוונה במילים "כֹּל אֲכָלְיוּ יֵאֱשָׁמוּ". (6 נקודות)
- ב. עיינו בפסוק י"ד.
הסבירו את ההשוואה בין ישראל לעבד וליליד בית, ואת התמיהה "מִדּוּעַ הִיָּה לָבֹז". (6 נקודות)

7. יחזקאל כ', י"ג–י"ח

- א. עיינו בפסוק י"ג.
(1) "בְּחֻקֹּתַי לֹא הִלְכּוּ וְאֵת מִשְׁפָּטִי מֵאִסּוּ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֹתָם הָאָדָם וְחִי בָהֶם".
הסבירו את הקשר בין שני חלקי הפסוק.
- (2) "וְאֵת שְׁבִתִּי חִלְלוּ מְאֹד".
כיצד חיללו ישראל את השבת?
(6 נקודות)
- ב. "וְאָמַר אֶל בְּנֵיהֶם... בְּחֻקֵּי אֲבוֹתֵיכֶם אֶל תִּלְכּוּ" (פסוק י"ח).
מי הם הבנים בפסוק, ומה הם "חוקי אבותיכם"? (6 נקודות)

פרק שלישי – עיון בכתובים (22 נקודות)

ענו על שתיים מן השאלות 8–10 (לכל שאלה – 11 נקודות).

8. תהלים א'

א. עיינו בפסוק א'.

מהו הקשר בין שלוש הפעולות המתוארות בפסוק? (5 נקודות)

ב. עיינו בפסוק ג'.

הסבירו את המשל והנמשל שבפסוק. (6 נקודות)

9. תהלים ל'

א. עיינו בפסוקים א'–ב'.

(1) לאיזה אירוע תיקן דוד את אמירת מזמור ל'?

(2) מהו הקשר בין "חנוכת הבית" המוזכרת בפסוק א' ובין דברי דוד בפסוק ב'?

(6 נקודות)

ב. "...רגע בָּאֵפוֹ חיים ברצונו בערב ילין בכי וְלִבְקָר רִנָּה" (פסוק ו').

הסבירו את שני חלקי הפסוק. (5 נקודות)

10. תהלים קמ"ה

א. עיינו בפסוקים ט"ו–י"ז.

צטטו מפסוקים אלה שניים מן התיאורים של חסדי ה', והסבירו כל אחד מהם. (5 נקודות)

ב. "צדיק ה' בכל דרכיו" (פסוק י"ז).

אבן עזרא: "צדיק" – אם טען טוען למה יאכיל אחד חיטה ואחד שעורים? והינה התשובה כי הוא יודע הטוב להם כי

הוא בראם וידע תולדתם, כמו הרופא המצווה שיאכל כל אדם מה שהוא טוב לו".

על פי אבן עזרא, מהי "טענת הטוען", ומהי התשובה על טענה זו? (6 נקודות)

בהצלחה!